

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Vlastimil VÁLEK
místopředseda vlády a ministr zdravotnictví

Praha 15. září 2022

Č. j.: MZDR 25594/2022-2/PRO

MZDRX01LHYH4

Vážený signatáři otevřeného dopisu,

dovoluji si zareagovat na Váš otevřený dopis, který jste adresovali předsedovi vlády a jehož obsahem je, jak uvádíte, vyhodnocení efektivity zákona o odškodnění za protiprávní sterilizace půl roku po nabytí jeho účinnosti.

V otevřeném dopise uvádíte Váš názor, v čem spatřujete dílčí selhání při jeho praktické implementaci. Konkrétně to je podle Vás nedodržování lhůty pro vydání rozhodnutí, neuznávání jiných důkazů, než je zdravotnická dokumentace, což způsobuje problémy v případě skartace zdravotnické dokumentace a konečně skutečnost, že ke dni 31. května 2022 byla pouze menší polovina z vyřízených žádostí úspěšná. V této souvislosti navrhuje určitá řešení, a to mít při vyřizování žádostí na paměti účel odškodňovacího zákona, dodržování lhůt, přijetí metodiky pro určení, zda nepřímý důkaz nemůže stačit k uznávání nároku, a navázání spolupráce s odborníky z občanské společnosti.

Rád se k jednotlivým bodům vyjádřím.

Musím bohužel s politováním připustit, že lhůta pro vyřízení žádosti není v některých případech dodržena, což má objektivní příčiny, které nejsou snadno řešitelné. Jak uvádí i důvodová zpráva k předmětnému odškodňovacímu zákonu, je třeba pro vyřízení této zcela nové agendy personálního posílení Ministerstva zdravotnictví. Ministerstvo pro tuto novou agendu disponuje pouhým jediným služebním místem, které je navíc omezeno na dobu určitou, přičemž do dnešního dne se nepodařilo toto místo obsadit. O obsazení tohoto služebního místa není z řad možných kvalitních uchazečů dostatečný zájem. Agendu tak vyřizuje vedle svých původních a neméně důležitých úkolů dlouhodobě přetížený útvar, který tuto agendu musel svěřit stávajícím státním zaměstnancům. S tím souvisí další objektivní problém, a to je vysoký a rychlý nápad žádostí, přičemž žádosti nebyly mnohdy perfektní, žadatelky neuvádějí správně ani své osobní údaje (jméno a příjmení), a zákon je nadto koncipován tak, že úkony za žadatelky provádí ministerstvo (tj. opatřuje podklady pro rozhodnutí). To vše vytváří obrovské množství úkonů,

posuzování a komunikace, přičemž, jak jsem již uvedl, tuto agendu vykonávají stávající státní zaměstnanci vedle svých jiných, neméně důležitých a termínovaných, úkolů. V současné době ministerstvo eviduje již více než 370 žádostí, což jen potvrzuje enormní nápad žádostí. To je objektivní fakt, který ministerstvo není s to jakkoliv ovlivnit a z pohledu žadatelek je to legitimní. Nicméně to současně vysvětluje aktuální stav praktické implementace zákona. Jakkoliv mě situace daného útvaru ministerstva mrzí, návrh řešení spočívající v dodržování lhůt není v krátkodobém horizontu objektivně možné realizovat a dotčení kolegové zákonnou lhůtu znají, tudíž není třeba je na ni upozorňovat.

Stran otázky dokazování, resp. podkladů pro rozhodnutí vycházím z okolnosti, že předmětem správního řízení, které je na žádost, tudíž v dispozici žadatele, je posouzení protiprávnosti poskytnutí konkrétní zdravotní služby – sterilizace. Z povahy věci a ze skutečnosti, že v případě vyhovění žádosti jsou vynaloženy nemalé veřejné prostředky, musí ministerstvo mít skutkový stav za zjištěný tak, aby o něm nepanovaly důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu – zásada materiální pravdy), přičemž zdravotnická dokumentace je právě tím zřejmým podkladem, z něhož lze objasnit, zda byla sterilizace provedena a za jakých to bylo okolností. Ostatně se stejnými podklady pracovala v minulosti i Kancelář veřejného ochránce práv a je to i logické. Žadatelky ani jiné podklady mnohdy neoznačují, popř. označují obdržení částky (sociální dávky) za podstoupení sterilizace, ale poté nejsou buď schopny označit žádný důkaz na podporu svého tvrzení nebo označí příslušný správní orgán, ale ten k výzvě ministerstva zpravidla sdělí, že dokumentace týkající se daného období či dané žadatelky již byla skartována. Není však pravda, že by ministerstvo apriori odmítalo jiné důkazní prostředky, jsou-li způsobilé k prokázání oprávněnosti žádosti. Ministerstvo se případně uplatněnými návrhy na dokazování vždy zodpovědně zabývá. Nespátřuji proto důvod k tomu, aby ministerstvo zpracovávalo jakkoliv metodiku k dokazování, neboť by to jednak nebylo praktické (každý případ je jedinečný a správní orgán nemá povinnost odhadovat, jaké důkazní prostředky by bylo možné navrhnout, neboť mu není znám skutkový stav, to je naopak úkolem žadatelky popsat jej v žádosti a na podporu svých tvrzení označit důkazy) a dále není ministerstvo povoláno k poskytování právního poradenství a domýšlet za žadatelky, co by mohlo přispět k úspěšnému výsledku správního řízení.

Skutkový stav a role žadatele v řízení o žádosti mě vede k další poznámce, a to k údajně formalistickému postupu ministerstva při vyřizování těchto žádostí. Nemám žádné indicie, které by tomuto nepodloženému tvrzení nasvědčovaly a ani signatáři otevřeného dopisu nic konkrétního neuvádí. Skutečnost, že nějaké žádosti není vyhověno, ještě neznamená, že ministerstvo postupovalo formalisticky. Formalistickým postupem by naopak bylo popřít principy správního řízení a bez ohledu na zjištěný skutkový stav a právní hodnocení žadatelkám vyplácet plošně jednorázovou částku jen na základě

prosté okolnosti, že podaly žádost. Stejně tak musím odmítnout, že nějaká statistika svědčí o tom, že je postupováno ze strany ministerstva formalisticky, nesprávně nebo dokonce nezákonně. V současné době například převažuje počet kladně vyřízených žádostí a ani z takové statistiky bych si nedovolil, bez dalšího, činit nějaké paušální závěry.

V otevřeném dopise je navrhována spolupráce s odborníky z občanské společnosti, které se tématu věnují. Jakkoliv si blíže nespécifikovaných odborníků vážím pro zájem o věc a osobní zaujetí, agenda správního řízení podle předmětného zákona spadá do oborů služby příslušných státních zaměstnanců odpovědného útvaru, tudíž by bylo v rozporu se zákonem o státní službě, pokud by se na správním řízení podílely osoby stojící mimo státní službu. Při vší úctě k těmto osobnostem musím také podotknout, že nelze vyloučit pochybnosti o nestrannosti a nepodjatosti těchto osob, což by řízení a zjištění objektivního stavu věci neprospělo, nehledě na další faktické a právní problémy a rizika. Tento návrh považuji proto považuji za nerealizovatelný.

Závěrem si dovoluji signatáře otevřeného dopisu, jakož i ostatní zainteresovanou veřejnost, zejména poškozené osoby a jejich rodiny, ujistit, že příslušný útvar byl s obsahem otevřeného dopisu seznámen a že i nadále, byť bez personální posily, bude postupovat podle svých možností a v souladu se zákonem.

S pozdravem

Expedice: signatáři otevřeného dopisu
prostřednictvím e-mailu anna.stefanidesova@llp.cz

Doložka automatizované konverze do dokumentu v elektronické podobě

Tento dokument, který vznikl převedením vstupu v listinné podobě do podoby elektronické pod pořadovým číslem **676779-000-220915163853**, skládající se ze **3** stran, odpovídá obsahu dokumentu, jehož převedením vznikl.

Konverzí dokumentu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy.

Vstup bez viditelného prvku.

Subjekt, který konverzi provedl: **Ministerstvo zdravotnictví, IČ: 00024341**

Konverze byla provedena dne: **15.09.2022**

Poznámka:

Kontrolu za evidování této ověřovací doložky lze provést v centrální evidenci ověřovacích doložek přístupné způsobem umožňujícím dálkový přístup na adrese <https://www.czechpoint.cz/overovacidoložky>.

676779-000-220915163853